

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.701 van 1 maart 2013
in de zaak A. 206.315/X-15.197.**

In zake : Jean-Pierre OMBREGT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Griet Cnudde en Ilse Cuypers
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 64, bus 101
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Veerle Tollenaere
kantoor houdend te 9000 GENT
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partijen :

- I. 1. de v.z.w. BELGIAN OFFSHORE PLATFORM (BOP)
- 2. de n.v. RENTEL
- 3. de n.v. NORTHER

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Els Empereur
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Brusselstraat 59
bij wie woonplaats wordt gekozen
en eveneens

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Annelies Verlinden
kantoor houdend te 1050 BRUSSEL
Louizalaan 106

- II. de n.v. ELIA ASSET

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Günther L'heureux en Roel Meeus
kantoor houdend te 1040 BRUSSEL
Wetstraat 26/07
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 12 september 2012, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 13 juli 2012 van de Vlaamse regering houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 februari 2013.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Griet CNUDDÉ, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Veerle Tollenaere, die verschijnt voor de verwerende partij, advocaat Kristof Hectors, die loco advocaten Els Empereur en Annelies Verlinden verschijnt voor de tussenkomende partijen sub I, en advocaat Günther L’heureux, die verschijnt voor de tussenkomende partij sub II, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Tussenkomst

3.1. Met op 26 oktober 2012 en 27 oktober 2012 ter post aangetekende verzoekschrift vragen de v.z.w. BELGIAN OFFSHORE PLATFORM, de n.v. RENTEL, de n.v. NORTHER, respectievelijk de n.v. ELIA ASSET, om in het geding te mogen tussenkomen.

3.2. Er is grond om deze verzoeken in te willigen, wat betreft het administratief kort geding.

IV. Feiten

4.1. Het bestreden gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: RUP) kadert in hoofdzaak in de noodzaak om het Belgische elektriciteitsnetwerk klaar te maken voor de nakende gevoelige uitbreiding van off-shore windturbineparken in de Noordzee.

De n.v. ELIA ASSET, die eigenaar is van het Belgische hoogspanningsnet, wil meer bepaald via het zogenaamde “Stevin”-project zorgen voor een solide netwerk van 380 kV- hoogspanningsleidingen van aan de kust naar het binnenland. In de kustregio bestaan er geen hoogspanningsleidingen die dergelijke spanning aankunnen om de offshore geproduceerde energie op het net te kunnen plaatsen.

4.2. Voor het tracé van nieuwe hoogspanningsleidingen en de daarbij horende accessoria is de opmaak van een gewestelijk RUP noodzakelijk.

Dit gewestelijk RUP valt uiteen in twee afzonderlijke deelplannen A en B, waarbij deelplan B de afzonderlijke oprichting van een hoogspanningsstation “Schoondale” op het grondgebied van Waregem betreft. Deelplan A omvat de aanleg van elektriciteitstransportinfrastructuur tussen Zeebrugge en Zomergem. Achtereenvolgens betreft het de voorziene aanleg van een leidingenstraat tussen de kustlijn en een nieuw hoogspanningsstation “Stevin” te Zeebrugge, de oprichting van dit laatste station, de aanleg van een bovengrondse 380 kV- en 150 kV-leiding van het station “Stevin” naar het

bestaande hoogspanningsstation “Blondeellaan” in Zeebrugge, de aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding van het station “Stevin” naar een nieuw omvormingsstation op het bedrijventerrein De Spie te Brugge, de oprichting van dit omvormingsstation “De Spie”, een ondergronds hoogspanningstraject van “De Spie” naar een nieuw omvormingsstation te Vijvekapelle-Damme, de oprichting van het omvormingsstation te Vijvekapelle-Damme, en de aanleg van een bovengrondse hoogspanningsverbinding tussen het overgangsstation in Vijvekapelle-Damme en het te bouwen hoogspanningsstation “Horta” in Zomergem. Het plan omvat tenslotte ook de planologische regularisatie van reeds bestaande en vergunde hoogspanningsleidingen en tussenstations tussen Eeklo en het “Horta”-station in Zomergem, en tussen Donk-Damme en het hoogspanningsstation te Sint-Kruis-Brugge, alsook de planologische schrapping van de bestaande 150 kV-leiding tussen Eeklo en Brugge (Waggelwater).

4.3. Voor de ingrepen van deelplan A werd een plan-MER opgemaakt, dat op 25 mei 2011 door de dienst m.e.r. werd goedgekeurd.

4.4. Op 23 juni 2011 vindt de plenaire vergadering over het voorontwerp van gewestelijk RUP plaats.

4.5. Met een besluit van 22 juli 2011 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van gewestelijk RUP “Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen” voorlopig vast .

4.6. Van 13 september 2011 tot 10 november 2011 wordt een openbaar onderzoek over het ontwerp van gewestelijk RUP gehouden, naar aanleiding waarvan 1699 tijdige bezwaren worden ingediend.

Ook de verzoeker dient een bezwaar in.

4.7. Op 27 januari 2012 verleent de Vlacoro advies over het dossier. Dit advies luidt voor deelplan A voorwaardelijk gunstig, waarbij deze commissie aandacht vraagt voor het voorzorgsbeginsel, oppert om alternatieve locaties te onderzoeken voor de inplanting van het hoogspanningsstation “Stevin” te

Zeebrugge of daar toch tenminste “in te zetten op milderende maatregelen”, vraagt om de afstemming met andere ruimtelijke plannen nader te bekijken, en verzoekt te overwegen of er niet meer ondergronds kan gegaan worden en dit minstens in Damme, Maldegem en Zomergem.

4.8. Nadat de afdeling wetgeving van de Raad van State op 28 juni 2012 advies heeft verleend over het ontwerp, wordt het gewestelijk RUP bij besluit van 13 juli 2012 door de Vlaamse regering definitief vastgesteld.

Dit is het bestreden besluit. In dit besluit worden de in het gewestelijk RUP gemaakte beleidskeuzes nog nader gemotiveerd. Ook wordt de toelichtende nota bij het RUP verder aangevuld. Van het besluit wordt melding gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 25 juli 2012.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

5. De verwerende en de tussenkomende partijen betwisten de ontvankelijkheid van de vordering. Er bestaat vooralsnog geen noodzaak om over de opgeworpen excepties uitspraak te doen. Een onderzoek van en een uitspraak over deze excepties dringt zich immers slechts op indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn, hetgeen te dezen, zoals hierna zal blijken, niet het geval is.

VI. Onderzoek van de vordering

6. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Het aangevoerde moeilijk te herstellen ernstig nadeel

7.1. De verzoeker voert als moeilijk te herstellen ernstig nadeel, onder verwijzing naar enkele luchtfoto's, vooreerst visuele hinder in een landschappelijk waardevolle omgeving aan. Hij betoogt dat zijn onroerend goed zich in een landschappelijk ongeschonden omgeving bevindt, die als waardevol kan gekwalificeerd worden. Gelet op de hoogte en de inplanting van de hoogspanningslijn op minder dan 100 meter van zijn perceel en de bijzonder landschappelijk waardevolle omgeving die op heden ongeschonden is, meent de verzoeker voldoende aannemelijk te kunnen maken dat er sprake zal zijn van ernstige visuele hinder die niet dient te worden getolereerd in een landschappelijk waardevol gebied. Als de hoogspanningslijn eenmaal geïnstalleerd is, kan dit nadeel enkel nog hersteld worden door de afbraak van de inrichting. In die omstandigheden meent de verzoeker dat er wel degelijk sprake is van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

De verzoeker voert verder bezorgdheid en onrust met betrekking tot potentiële gezondheidsrisico's aan. Hij betoogt dat hij in zijn bezwaarschrift aandacht voor de gezondheidsrisico's heeft gevraagd. Dat er minstens reden is tot bezorgdheid blijkt uit het samenvattend eindrapport van 13 september 2011 over het consultatietraject ter voorbereiding van een actieplan over milieu- en gezondheidsrisico's van extreem laagfrequente velden van elektrische installaties waarin wordt besloten: "Er is in epidemiologisch onderzoek een statistisch relevante verhoogde kans gevonden voor kinderleukemie bij het wonen in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen". Minister Schauvlieghe besluit dan ook : "Hoewel hier nog vele onzekerheden blijven spelen, kan onrust over een mogelijk risico voor de deelnemende experts een valabele reden zijn om een voorzorgbeleid te organiseren". Een mogelijk risico op onomkeerbare en levensbedreigende schade kan op heden derhalve niet uitgesloten worden. Op vandaag bestaat er wetenschappelijk gezien geen eenduidige drempel. Evenwel ontslaat dit de overheid niet van voorzichtigheid. De experts concluderen dat "Ondanks deze

veronderstellingen en onzekerheden (...) toch voldoende reden tot bezorgdheid en voorzorg” bestaat. De overheid diende bij de opmaak van het plan dan ook concreet na te gaan of de hoogspanningsleidingen geen onaanvaardbaar risico voor de gezondheid met zich meebrengen. Minstens dient het voorzorgsbeginsel te primeren. De verzoeker stelt vast dat dit beginsel kennelijk geschonden is nu de beslissing tot stand kwam alvorens een conceptnota werd uitgewerkt, “waarin een aantal beleidsopties wordt bestudeerd, rekening houdend met de mogelijke gezondheidseffecten van magnetische velden van hoogspanningslijnen, met de eventuele waardevermindering van woningen waar nieuwe hoogspanningslijnen komen en de visuele hinder van hoogspanningslijnen”. De mogelijke gezondheidsschade en/of risico’s en de bezorgdheid en onrust daaromtrent vormen een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel.

De stelling in het gewestelijk RUP, met name “Voor de woningen die toch binnen de zone met gebruiksbeperkingen, of de onmiddellijke omgeving ervan, komen te liggen leidt de perceptie van een mogelijk gezondheidsrisico in de meeste gevallen tot een verkoopswaardeverlies. Voor deze gevallen heeft Elia een vergoedingsbeleid uitgewerkt, waarbij de eigenaar van de woning in kwestie een vergoeding in functie van de venale waarde van de eigendom kan krijgen”, geeft te kennen dat het mogelijk gezondheidsrisico in het bestreden besluit herleid wordt tot een financieel verlies voor de eigenaars van de percelen. Een dergelijke inschatting van het risico schept des te meer ongerustheid.

Beoordeling

7.2. Artikel 17, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing een uiteenzetting van de middelen en de feiten dient te bevatten die volgens de indiener ervan het bevelen van de schorsing rechtvaardigen. Artikel 8, eerste lid, 3° van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing een uiteenzetting van de feiten dient te bevatten “die van aard zijn aan te tonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte de verzoekende partij een moeilijk te

herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, waarbij alle stukken worden gevoegd die het risico op dergelijk nadeel aantonen”.

Uit deze bepalingen volgt dat de verzoeker in zijn verzoekschrift duidelijk en concreet moet aangeven waarin precies het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is gelegen dat hij ingevolge de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit ondergaat of dreigt te ondergaan. De verzoeker mag zich daarbij niet beperken tot vaagheden en algemeenheden, maar dient integendeel zeer concrete en precieze gegevens aan te brengen waaruit blijkt dat hij persoonlijk een moeilijk te herstellen ernstig nadeel ondergaat of dreigt te ondergaan.

Het moet voor de Raad van State immers mogelijk zijn met voldoende precisie in te schatten of er al dan niet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel voorhanden is, en het moet voor de verwerende partij mogelijk zijn zich tegen de door de verzoeker aangevoerde feiten en argumenten te verdedigen.

De verzoeker moet gegevens aanvoeren die enerzijds wijzen op de ernst van het nadeel dat hij ondergaat of kan ondergaan, hetgeen betekent dat hij aanduidingen zal moeten geven omtrent de aard en de omvang van het te verwachten nadeel, en anderzijds wijzen op de moeilijke herstelbaarheid van het nadeel.

Bij het beoordelen van deze schorsingsvoorwaarde kan alleen rekening worden gehouden met wat ter zake in het verzoekschrift is aangevoerd en met de bij dat verzoekschrift gevoegde stukken.

7.3. Het feit dat het bestreden gewestelijk RUP het juridisch en planologisch kader creëert om op de betrokken locatie een omvangrijke hoogspanningsleiding in een open, waardevolle en landelijke omgeving op te richten, toont op zich niet aan dat de verzoeker hierdoor een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te ondergaan. Bij de beoordeling van de ernst van het aangevoerde nadeel dient te worden uitgegaan van de bestaande toestand. Wat de aangevoerde visuele hinder betreft, die de verzoeker ingevolge de inplanting van de hoogspanningslijn in zijn omgeving verwacht, moet vastgesteld worden dat de verzoeker in zijn uiteenzetting voorbijgaat aan het feit dat hij vanuit zijn woning reeds uitkijkt op een 150 kV- hoogspanningsleiding. Eerst ter terechtzitting, en

derhalve op laattijdige en onontvankelijke wijze, wordt dit aspect bij verzoekers uiteenzetting van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel betrokken. De luchtfoto's die de verzoeker in zijn verzoekschrift bijbrengt, verstrekken voorts geen accuraat beeld van verzoekers huidig uitzicht. Uit de door de verwerende en de eerste, tweede en derde tussenkomende partijen bijgebrachte stukken blijkt dat het gebied ingevolge de bestaande hoogspanningsleiding reeds visueel is aangetast. Het kwam de verzoeker toe om, rekening houdend met de bestaande hoogspanningsleiding, de ernst van het door hem aangevoerde visueel nadeel aan te tonen. Gelet op het voormelde en gezien de omstandigheid dat de nieuwe 380 kV-hoogspanningsleiding, waarvoor het bestreden gewestelijk RUP het planologisch kader biedt, ter plaatse met de reeds bestaande hoogspanningsleiding wordt gebundeld, zodat de visuele impact van het project vanuit dit gegeven alvast moet gerelativeerd worden, toont de verzoeker met zijn uiteenzetting over de beweerde visuele hinder geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan.

7.4. Wat de door de verzoeker aangevoerde bezorgdheid en onrust met betrekking tot gezondheidsrisico's betreft, moet worden vastgesteld dat de verzoeker deze geenszins aannemelijk gemaakt. De tussenkomende partijen voeren in dit verband terecht aan dat de woning van de verzoeker buiten de 0,4 μ Tesla-contour is gelegen, waarbinnen gebeurlijk gezondheidseffecten mogelijks zouden kunnen optreden. De verzoeker brengt ook te dezen geen afdoende elementen bij om het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan te tonen. Het betoog van de verzoeker dat de verwerende partij het voorzorgsbeginsel heeft geschonden, doet aan deze vaststelling geen afbreuk, evenmin als het betoog van de verzoeker dat het mogelijk gezondheidsrisico in het bestreden besluit herleid wordt tot een financieel verlies voor de eigenaars van de percelen, wat overigens geenszins met het door de verzoeker aangehaalde citaat op afdoende wijze wordt aangetoond.

7.5. Er dient derhalve te worden vastgesteld dat de uiteenzetting van de verzoeker geen concrete en precieze gegevens bevat die aannemelijk maken dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit een moeilijk te

herstellen ernstig nadeel kan berokkenen in de zin van artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat niet is voldaan aan een van de door artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging te kunnen bevelen. Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

1. De verzoeken van de v.z.w. Belgian Offshore Platform, de n.v. Rentel, de n.v. Norther en de n.v. Elia Asset tot tussenkomst in het administratief kort geding worden ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van een maart 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Stephan De Taeye, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
bijgestaan door

Astrid Truyens, griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Stephan De Taeye